Р Е Ш Е Н И Е
№ 44370

гр. София, 12.11.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **XVII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,** в публично заседание на 23.10.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Владимир Николов
ЧЛЕНОВЕ: Елена Попова
Мария Стоева

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **10925** по описа за **2026** година докладвано от съдия Елена Попова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС, вр. чл. 208 и сл. от АПК.

С решение № 29950/27.07.2026 г. по адм. дело №880/ 2026 г. по описа на АССГ, 87 състав, е отхвърлен изцяло иска на Д. А. К. срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към Министерство на правосъдието за обезщетение за неимуществени вреди в размер на 7535 (седем хиляди петстотин и тридесет и пет) евро за периода от 06.04.2021г. до 23.01.2026г., ведно със законната лихва от датата на завеждане на делото до окончателното изплащане на задължението, причинени от незаконосъобразното бездействие на ответника: да осигури подходящи условия за живот в мястото за лишаване от свобода, изразяващи се в поставянето му в неблагоприятни условия за живот, липса на елементарни хигиенно-битови условия в помещения пълни с дървеници и хлебарки, по време на престоя му там.

Срещу така постановеното решение, е постъпила касационна жалба от ищеца, чрез процесуален представител, в която се моли решението да бъде отменено в частта относно периода от 21.08.2023г. до 23.01.2026г., като неправилно поради нарушение на материалния закон и съществено нарушение на съдопроизводствените правила, поради необсъждане на всички доказателства. Излагат се доводи, че са налице елементите на фактическия състав на чл.284 от ЗИНЗС – бездействие от страна на специализираната администрация за осигуряване на нормални условия за пребиваване в ареста. Моли съда да отмени решението и вместо него, да постанови друго по същество, с което да уважи иска по отношение на периода в затвора С. от 21.08.2023г. до 23.01.2026г., както за главницата, така и за законната лихва върху същата от датата на предявяване

на иска до окончателното изплащане. Претендират се разноските по делото и за двете съдебни инстанции.
В съдебно заседание касационният жалбоподател лично и чрез процесуалния си представител, поддържа подадената касационна жалба по изложените в нея съображения.
Ответникът, чрез процесуалния си представител, в представения по делото писмен отговор на касационната жалба, счита касационната жалба за неоснователна. В съдебно заседание поддържа мотивите, изложени в писмения отговор и претендира юрисконсултско възнаграждение.
Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност на касационната жалба.

Административен съд София – град, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа и правна страна следното:
Касационната жалба е подадена в срока по чл. 211, ал. 1 АПК, от надлежна страна, която има право и интерес от обжалването, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Разгледана по същество касационната жалба е неоснователна.
Пред настоящата инстанция не са ангажирани нови писмени доказателства, свързани с касационните основания.
Делото е образувано по искова молба, подадена от Д. А. К. срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към Министерство на правосъдието, за присъждане на обезщетение за причинени неимуществени вреди, в размер на 7535 евро, за периода на престоя му в СЦЗ от 06.04.2021г. до 23.01.2026г., ведно със законната лихва от датата на исковата молба до окончателното изплащане на задължението, в следствие на поставянето му в лоши условия в Затвора – [населено място], изразяващи се в поставянето му в неблагоприятни условия за живот, изразяващи се в липса на елементарни хигиенно-битови условия в помещенията в които е бил настанен, с множество инсекти- хлебарки и дървеници.
С Решение № 29950/27.07.2026 г. по адм. дело №880/ 2026 г. по описа на АССГ, 87 състав, съдът е отхвърлил изцяло иска.
Съдът е установил от фактическа страна, че Д. А. К. изтърпява наказание "лишаване от свобода" от 06.04.2021г., като първоначално е постъпил в Затвора П., след което на 21.08.2023г. е приведен да изтърпява наказанието си в Софийски централен затвор. При постъпването си в СЦЗ е настанен в приемно отделение, 8-ма група. На 24.08.2023г. е преместен в 12-та група, където е бил в спални помещения №12, №5, №4 и №19. На 11.03.2025г. е преместен в 9-та група и е настаняван в спално помещение №2 и №9. Съгласно същата справка е представена и информация относно лицата, с които ищецът е пребивавал на територията на 12-та група, като сред посочените лица са и свидетелите А. В. Ч. и С. В. Д..
Обсъдена е медицинска справка за ищеца с дата 18.02.2026г., видно от която в периода от влизането в Затвора – С. ищецът К. не е получавал противоалергична терапия. Получавал е само болкоуспокояващи медикаменти и витамини. Извършените на ищеца изследвания за периода са показали резултати в рамките на нормалните.
Прието е, че е извършена ДДД обработка по сигнал на СРЗИ от 14.11.2023г. и от 23.01.2024г. по разпореждане на началника на Затвора. Въз основа на протоколи от 19.02.2024г., 07.03.2024г., от 09.04.2024г., от 30.05.2024г. и 13.06.2024г. и по график на 25.07.2024г., протоколи от 07.08.2024г.; 28.08.2024г. и 03.10.2024г. е прието, че е извършена ДДД обработка по сигнал на СРЗИ по разпореждане на началника на Затвора и ДДД извънредна обработка.
Съдът е приел за доказано, че е извършена ДДД обработка в Затвора С. въз основа на представени

от ответника 24 приемо-предавателни протоколи за извършени ДДД обработки в Затвора С., 4 броя от извършена ДДД обработка от фирма "Фаворит мениджмънт" в изпълнение на задълженията по действащ договор с Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" № 650 от 20.01.2021 г., с предмет – дезинсекция и дератизация в сградите на ГДИН и териториалните й служби, извършени в периода 14.02.2023г. - 10.01.2025г. и няколко протокола за извършена ДДД срещу хлебарки и дървеници, подписани от М. С. - главен експерт, здравен инспектор към сектор „Медицинско обслужване“ в Затвора С. и В. И. - младши инспектор в ЦСЗ за периода от март 2025г. до 25.03.2026г.

Въз основа на докладна записка рег. № 30-00-1589/23.09.2025г. съдът е приел, че са извършени цялостни дезинфекционни обработки във всички спални помещение за периода 31.07.2025г. до 12.08.2025г. - организирано и извършено от администрацията на затвора – С. под ръководството на здравен инспектор М. С. – ръководител ДДД с пълно съдействие от страна на лишените от свобода.

Отделно от това, съдът е кредитирал писмените доказателства, съдържащи се в констативен протокол на СРЗИ за резултатите от извършена проверка на 31.01.2024г. относно подаден сигнал за наличие на дървеници.

Съдът е кредитирал заявеното от М. С. за извършено цялостно обезпаразитяване на спалните помещение и принадлежностите на лишените от свобода, обработка на стените, подовете и санитарните възли с общите помещения,след като е взет предвид биологичния цикъл на развитие на инсектите, дезинсекционните обработки са повторени отново за времето от 13.08.2025г. и 21.08.2025г., като е отчетен е добър резултат и значително намаление на популацията инсекти.

Разпитаните по делото двама свидетели А. В. Ч. и С. В. Д. са посочили, че през процесния период е имало дървеници, а ищецът е имал ухапвания от дървеници, въпреки извършваните пръскания, като са посочили, че не знаят дали ищецът е имал назначено лечение за ухапванията.

Първоинстанционният съд на базата на представените от ответника писмени доказателства и свидетелските показания на св. М. С. за извършена дезинфекция в мястото за лишаване от свобода, е приел, че предприетите мерки, дори да не са били напълно ефективни, са довели до минимизиране на популацията от инсекти в следствие на активността на администрацията на ГДИН и до поддържане на същата в контролирани измерения, поради което е приел че администрацията на затвора е изпълнила задълженията си по закон за извършване на дезинфекция и дезинсекция, като е създала организация за поддържане на ниско ниво на разпространение на вредители.

В същото време, въпреки свидетелските показания на св. Д. и св. Ч., предвид писмените доказателства по делото, съдържащи се в представената медицинска справка, от която не се установява ищецът да е посещавал медицинския център на затвора с оплаквания от ухапвания от дървеници, съдът е приел за недоказани заявените в исковата молба твърдения за причинени неимуществени вреди.

Изложени са мотиви, че в пенитенциарните заведения за изтърпяване на наказание се търпят ограничения, свързани както със самото място, така и с режима и правилата на вътрешния ред, което обаче не е основание за ангажиране на безвиновната отговорност на държавата. Престоят му не може в никакъв случай да бъде квалифициран като унизително и обидно отношение или нечовешко третиране, съответно не представлява нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, при което неприложима се явява и разпоредбата на чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС, поради което е отхвърлен изцяло предявения иск.

С касационната жалба на Д. А. К. се иска отмяна на решението, поради съществено нарушение на

съдопроизводствените правила, нарушение на материалния закон и необоснованост.
Съгласно чл. 284, ал. 1 и ал. 2 ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3 ЗИНЗС. В случаите по чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС съдът взема предвид кумулативното въздействие върху лицето на условията, в които се е изтърпявало наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, продължителността, както и други обстоятелства, които имат значение за правилното решаване на спора.
На основание чл. 19, ал. 1 ППЗИНЗС местата за лишаване от свобода следва да отговарят съответните санитарни изисквания, сред които са необходимостта от извършване на дейности по дезинсекция и дератизация.
Настоящата касационна инстанция намира, че първоинстанционният съд е отчел всички доказателства представени по делото, поради което правилно е отхвърлен иска изцяло.
В тази връзка следва да се отбележи, че са неоснователни доводите в касационната жалба, че съдът не се е произнесъл по всички представени доказателства.
Действително, съгласно чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС, в случаите по ал. 1 настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното.
Видно е, че доказателствената тежест е определена от закона и доколкото настъпването на неимуществените вреди си презюмира, в тежест на ответника по иска е да докаже, че по отношение на ищеца не е налице нечовешко или унизително отношение по смисъла на чл. 3 от същия закон.
В тази връзка настоящата съдебна инстанция споделя изводите на първоинстанционния съд, че в конкретния случай от представените от ответника доказателствата е видно, че същият е изпълнил задълженията си, като периодично е извършвал дезинсекция на мястото за лишаване от свобода. По делото са налице множество протоколи, докладни записки за извършени ДДД обработки в Затвора С. и констативен протокол на СРЗИ за резултатите от извършена проверка на 31.01.2024г. относно подаден сигнал за наличие на дървеници. По делото са налице безпротиворечиви писмени доказателства, че периодично, регулярно и по сигнал за инсекти, са извършвани третирания с препарати за унищожаване на вредители. От представените протоколи от проверки на Столична регионална здравна инспекция от 09.05.2024г. и от 10.05.2024г. при извършени проверки в СЦЗ по сигнали за наличие на инсекти, е направен оглед на проверени спални помещения с номера 1,2,3,4,5,и 6, обща кухня и постова будка, санитарни помещения и кухненски бокс и други помещения, при която проверка са констатирани само на някои от местата /1 етаж – 12-та група/ следи от дървеници и намерени не едри екземпляри открити в 19,18,17,2,4,14,5,6,15,12 спални помещения следи от наличие на хлебарки в спални помещения: 2,3,4,14,12,11, кухненски бокс;в 13-та група са проверени спални помещения с номера 1,2,3,4,5,и 6, обща кухня и постова будка установени са единични екземпляри на хлебарки и следи от дървеници, като живи и мъртви екземпляри на дървеници не са открити; в килии № 2,5,и 6, където е имало оплаквания от ухапвания живи и мъртви екземпляри на дървеници не са открити. Следва да се отбележи, че след всяка едно от проверките са давани предписания за последваща обработка, които са били стриктно изпълнявани от страна на Администрацията на Затвора С., като е извършвано ново третиране с препарати за унищожаване на вредители.
В този смисъл правилни са изводите на първоинстанционния съд, че не е налице бездействие на служителите на ГДИН, а в противовес на изложеното в исковата молба се доказаха факти, че ответникът полага системни усилия за борба с наличието на дървеници и други вредители на територията на затвора – С.. Последният представен мониторинг показва ефективни резултати от извършените дезинсекции, тъй като при проверките или не са установени екземпляри на

хлебарки и дървеници, или са единични екземпляри. Предвид изложеното, неоснователни са възраженията от страна на процесуалния представител на ищеца, че не са взети предвид цитираните в касационната жалба две доклади записки от 26.09.2023 и от 23.09.22025г., тъй като доказателствата в тях водят на извода, че ответникът периодично е извършвал сам и по сигнали проверки за инсекти в Затвора С., респ. непосредствено след това са взети конкретни мерки за третиране на вредителите.

Не следва да се споделят и възраженията на ищеца, че в показанията на св. М. С. се съдържат доказателства за бездействието на ответника. Следва да се отбележи, че така цитираните в касационната жалба изрази са извън контекста на показанията на св. С. и в противоречие, както с нейните твърдения, така и с писмените доказателства по делото.

В същото време, правилно не са кредитирани свидетелските показания на свидетелите Д. и Ч., доколкото същите противоречат на останалите писмени и гласни доказателства по делото.

Правилни са изводите на съда, че в периода от 21.08.2023г. до 23.01.2026г безспорно са извършвани третирания с препарати за унищожаване на вредители, а в същото време, няма нито едно регистрирано оплакване от страна на ищеца, че е бил хапан от дървеници.

Видно от представената пред първоинстанционния съд справка от директора на Медицинския център в Затвора С., ищецът не е получавал противоалергична терапия по време на престоя в СЦЗ, като е отбелязано, че е получавал само болкоуспокояващи медикаменти и витамини, правил е изследвания в клинична лаборатория, които са били в рамките на нормалните стойности. В този смисъл, правилни са изводите на съда в оспореното решение, че по делото не са налице доказателства за оплаквания на ищеца за ухапвания от насекоми и алергични реакции свързани с тях, нито за приложено лечение с противоалергични медикаменти.

След като по делото е доказано, че от страна на ответника са предприети действия за третиране срещи инсекти, а ищецът е имал достъп до медицински грижи, при липса на доказателства, от които да е видно, че е търсил медицинска помощ, както и за настъпили увреждания на здравословното му състояние вследствие ухапвания от дървеници в процесния период, то правилно исковата молба е отхвърлена като неоснователна и недоказана.

Предвид липсата на други твърдения, представляващи касационни основания за отмяна на първоинстанционното решение и с оглед предмета на касационната проверка, настоящият състав счита, че решението следва да бъде оставено в сила, като законосъобразно и постановено при спазване на съдопроизводствените правила.

Следва да бъде отбелязано, че в касационната жалба изрично е посочено, че същата се отнася за решението на АССГ за твърдените неимуществени вреди в частта им относно периода от 21.08.2023г. до 23.01.2026г., поради което за периода от 06.04.2021г. до 21.08.2023г. решение № 29950/27.07.2026 г. по адм. д. №880/ 2026 г. по описа на АССГ, 87 състав е влязло в сила.

Този изход на спора обуславя основателност на претенцията на ответника по касация за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. На основание чл. 27ж от Наредбата за заплащането на правната помощ, възнаграждението за защита в производства по ЗИНЗС е от 130 до 190 лв., поради което съдът намира, че следва да се присъди такова в близост до определения от закона минимум, а именно 70 евро.

По изложените съображения и на основание чл. 221, ал. 2, предл. I от АПК, Административен съд София - град -XVII касационен състав

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 29950/27.07.2026 г. по адм. д. №880/ 2026 г. по описа на АССГ, 87 състав, в оспорената част, с което е отхвърлен иска на Д. А. К. срещу Главна дирекция

„Изпълнение на наказанията“ към Министерство на правосъдието за обезщетение за неимуществени вреди, причинени от незаконосъобразното бездействие на ответника по отношение на периода в затвора С. от 21.08.2023г. до 23.01.2026г., както за главницата, така и за законната лихва върху същата от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане**.**

ОСЪЖДА Д. А. К. [ЕГН] да заплати на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към Министерство на правосъдието юрисконсултско възнаграждение в размер на 70 евро /седемдесет евро/.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
ЧЛЕНОВЕ: